

Br: 3/3-309/26-6080/1

Na osnovu člana 36 Zakona o državnoj upravi ("Sl. list CG", br. 78/2018), a u vezi sa Zakonom o sredstvima za zaštitu bilja ("Sl. list CG", br. 59/2026) starješina organa državne uprave direktor Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove donosi

**PRAVILA ZA UPOREDNU PROCJENU SREDSTAVA ZA ZAŠTITU BILJA KOJA SADRŽE
KANDIDATE ZA ZAMJENU***

Predmet

Član 1

Ovim pravilima bliže se propisuju postupci za uporednu procjenu sredstava za zaštitu bilja koja sadrže kandidate za zamjenu.

Primjena

Član 2

Ovaj pravilnik se primjenjuje u postupku odobravanja sredstva za zaštitu bilja.

Postupci za uporednu procjenu sredstava za zaštitu bilja koja sadrže kandidate za zamjenu

Član 3

Postupci za uporednu procjenu sredstava za zaštitu bilja koja sadrže kandidate za zamjenu dati su u Prilogu ovih pravila.

Stupanje na snagu

Član 4

Ova pravila stupaju na snagu osmog dana od dana objavljivanja na internet stranici Uprave.

Broj:

Podgorica, 1. oktobra 2026. godine

**U ovaj pravilnik je prenešen Annex 4 Uredbe (EZ) br. 1107/2009 Evropskog parlamenta i Savjeta od 21. oktobra 2009. o stavljanju sredstava za zaštitu bilja na tržište i stavljanju van snage direktiva Savjeta 79/117/EEZ i 91/414/EEZ*

Direktor,

Vladimir Đaković

Uporedna procjena sredstava za zaštitu bilja koja sadrže kandidate za zamjenu

1. Uporedno procjenjivanje prilikom ocjenjivanja zahtjeva za izdavanje dozvole za sredstvo za zaštitu bilja sprovodi se za sredstvo koje sadrži aktivnu supstancu odobrenu kao kandidat za zamjenu. Ne izdaje autorizacija ili se ograničava upotreba sredstva za zaštitu bilja koje sadrži kandidat za zamjenu za upotrebu na određenoj kulturi ako uporedna procjena, kojom se odmjeravaju rizici i koristi, pokaže da:

(a) za upotrebe navedene u zahtjevu već postoji dozvoljeno sredstvo za zaštitu bilja ili nehemijska metoda kontrole ili prevencije koji su znatno bezbjedniji za zdravlje ljudi ili životinja ili za životnu sredinu;

(b) zamjena sredstvima za zaštitu bilja ili nehemijskim metodama kontrole ili prevencije iz tačke (a) ne predstavlja značajne ekonomske ili praktične nedostatke;

(c) hemijska raznovrsnost aktivnih supstanci, ako je relevantna, ili metode i prakse upravljanja kulturama i sprječavanja štetnih organizama omogućavaju da se u dovoljnoj mjeri svede na najmanju mjeru pojava otpornosti kod ciljnog organizma; i

(d) se uzimaju u obzir posljedice po dozvole za manju upotrebu.

2. Mogu se u izuzetnim slučajevima primijeniti odredbe stava 1 ovog priloga i prilikom ocjenjivanja zahtjeva za izdavanje autorizacije za sredstvo za zaštitu bilja koje ne sadrži kandidat za zamjenu niti aktivnu supstancu niskog rizika, ako za istu upotrebu postoji nehemijska metoda kontrole ili prevencije i ona je u opštoj upotrebi.

3. Izuzetno od stava 1 ovog priloga, sredstvo za zaštitu bilja koje sadrži kandidat za zamjenu dozvoljava se bez uporedne procjene u slučajevima kada je potrebno prvo steći iskustvo upotrebom tog sredstva u praksi.

Takve autorizacij izdaju se jednokratno, na period koji nije duži od pet godina.

4. Za sredstva za zaštitu bilja koja sadrže kandidat za zamjenu, redovno se sprovodi uporedna procjena predviđena stavom 1 ovog priloga, a najkasnije prilikom obnavljanja ili izmjene dozvole.

Na osnovu rezultata te uporedne procjene, zadržava se, povlači ili mijenjaju autorizacija.

5. Kada Uprava odluči da povuče ili izmijeni autorizaciju u skladu sa stavom 4 ovog priloga, to povlačenje ili izmjena proizvodi dejstvo tri godine nakon odluke ili na kraju perioda odobrenja kandidata za zamjenu, ako taj period ranije istekne.

6. Osim ako je drugačije navedeno, primjenjuju se sve odredbe Zakona o sredstvima za zaštitu bilja koje se odnose na autorizaciju.

7. Uporedna procjena

7.1. Uslovi za uporednu procjenu

Kad se razmišlja o odbijanju ili povlačenju autorizacije za neko sredstvo za zaštitu bilja u korist alternativnog sredstva za zaštitu bilja ili metode nehemijskog suzbijanja ili sprečavanja, nazvanog „zamjena”, alternativa mora u svjetlu naučnih i tehničkih saznanja predstavljati znatno manji rizik za zdravlje ili za životnu sredinu. Treba sprovesti procjenu alternative kako bi se utvrdilo može li

se upotrebljavati ili ne sa sličnim efektima na ciljani organizam i bez značajnijih ekonomskih i praktičnih manjkavosti.

Dalji uslovi za odbijanje ili povlačenje autorizacije su:

- (a) zamjena se primjenjuje samo onda kad su druge metode ili kemijska raznovrsnost aktivnih tvari dovoljne da se na najmanju moguću mjeru smanji rizik nastajanja otpornosti u ciljanom organizmu;
- (b) zamjena se primjenjuje samo na sredstva za zaštitu bilja kad njihova upotreba predstavlja znatno viši bivo rizika za zdravlje ljudi ili za životnu sredinu; i
- (c) zamjena će se primijeniti samo nakon što se omogući prema potrebi sticanje iskustva od upotrebe u praksi, ako ga već nema.

2. Znatne razlike u riziku

Znatne razlike u riziku utvrđuje Uprava od slučaja do slučaja. Vodi se računa o svojstvima aktivne supstance i sredstva za zaštitu bilja, o mogućnosti izlaganja raznih podgrupa stanovništva (profesionalnih i neprofesionalnih korisnika, prolaznika, operatera, u blizini nastanjenog stanovništva, posebno osjetljivih grupa ili potrošača) direktno ili indirektno kroz hranu, hranu za životinje, pitku vodu ili kroz životnu sredinu. Ostali faktori poput strogosti nametnutih ograničenja upotrebe i propisane zaštitne opreme takođe se uzimaju u obzir.

3. Značajni praktični ili ekonomski nedostaci

Značajni praktični ili ekonomski nedostaci za korisnika definišu se kao znatno pogoršanje načina rada ili poslovanja, koje se ne može zanemariti, a što ima za posljedicu nemogućnost dovoljnog suzbijanja ciljanih organizama. Takvo znatno pogoršanje bi moglo biti npr. kad nema nikakvih tehničkih mogućnosti za upotrebu alternativa ili one nisu ekonomski održive.

Kad uporedna procjena ukazuje da bi ograničenja i/ili zabrane upotrebe sredstva za zaštitu bilja mogla uzrokovati takve nedostatke, onda se i to uzima u obzir u postupku donošenja odluke. Takva se situacija treba obrazložiti.

Kod uporedne procjene uzimaju se u obzir male namjene.